

Üstad Hazretleri, kişi başta Allah rızasını kazanmak amacıyla şöhret duygusunun da tatmin edilebileceğini söylüyor. Başka bir yerde de "Şöhret aynı riyadır, kalbi öldüren zehirli bir baldır." diyor; bu çelişki değil mi, bu durumu nasıl anlamalıyız?

"Evvelâ rıza-yı îlâhî ve iltifat-ı Rahmânî ve kabul-ü Rabbânî öyle bir makamdır ki, insanların teveccühü ve istihsânı, ona nisbeten bir zerre hükmündedir. Eğer teveccüh-ü rahmet varsa, yeter. İnsanların teveccühü, o teveccüh-ü rahmetin in'ikâsı ve gölgesi olmak cihetiyle makbuldür; yoksa arzu edilecek bir şey değildir. Çünkü kabir kapısında söner, beş para etmez."(...)

"Birinci suretteki adam, faraza hubb-u cahı kalbinden çıkarmazsa, fakat ihlâsı ve rıza-yı îlâhîyi esas tutmak ve hubb-u cahı hedef ittihaz etmemek şartıyla, bir nevi meşru makam-ı mânevî, hem muhteşem bir makam kazanır ki, o hubb-u cah damarını kemâliyle tatmin eder. Bu adam az, hem pek az ve ehemmiyetsiz bir şey kaybeder; ona mukabil, çok, hem pek çok kıymettar, zararsız şeyleri bulur. Belki birkaç yılanı kendinden kaçırır; ona bedel çok mübarek mahlûkları arkadaş bulur, onlarla ünsiyet eder. Veya ısırıcı yabanî eşek arılarını kaçırıp, mübarek rahmet şerbetçileri olan arıları kendine celbeder, onların ellerinden bal yer gibi, öyle dostlar bulur ki, daima dualarıyla ve âb-ı kevser gibi feyizler, âlem-i İslâm'ın etrafından onun ruhuna içirilir ve defter-i a'mâline geçirilir."

"Bir zaman, dünyanın bir büyük makamını işgal eden küçük bir insan, şöhretperestlik yolunda büyük bir kabahat işlemekle âlem-i İslâm'ın nazarında maskara olduğu vakit, geçen temsilin meâlini ona ders verdim, başına vurdum. İyi sarstı; fakat kendimi hubb-u cahtan kurtaramadığım için, o ikazım dahi onu uyandırmadı."(1)

"İHLÂSİ KIRAN İKİNCİ MÂNİ: Hubb-u cahtan gelen şöhretperestlik saikasıyla ve şan ve şeref perdesi altında teveccüh-ü âmmeyi kazanmak, nazar-ı dikkati kendine celb etmekle enâniyeti okşamak ve nefs-i emmâreye bir makam vermektir ki, en mühim bir maraz-ı ruhî olduğu gibi, 'şirk-i hafî' tabir edilen riyâkârlığa, hodfuruşluğa kapı açar, ihlâsı zedeler."(2)

Yukarıdaki ifadelerde herhangi çelişki yoktur. Zira Üstat bazı şartlar dahilinde, insandaki şöhret hissini hak ve doğru tarafta tatmin olabileceğine işaret ediyor.

Üstat o şartı ise şöyle hülasa ediyor;

"Birinci suretteki adam, faraza hubb-u cahı kalbinden çıkarmazsa, fakat ihlâsı ve rıza-yı İlâhîyi esas tutmak ve hubb-u cahı hedef ittihaz etmemek şartıyla, bir nevi meşru makam-ı mânevî, hem muhteşem bir makam kazanır ki, o hubb-u cah damarını kemâliyle tatmin eder."

Yani dünyada birkaç serserinin teveccühüne bedel, ahirette yüksek makam sayesinde milyonlar mübarek insanlar nazarında veya melekler ve ruhaniler arasında gıpta ile bakılan insan olur ve insandaki cah damarı, yani şöhret olma hissi bu şekilde meşru olarak tatmin olur. Dolayısı ile Üstat insanın fitratında var olan bu şöhret olma hissini meşru bir tarz ile de tatmin olabileceğini ve yüzünün buraya çevrilmesi gerektiğine işaret ediyor. Yoksa bizim anladığımız manada şöhrete meşruluk vermiyor.

Dipnotlar:

(1) bk. [Mektubat, Yirmi Dokuzuncu Mektup, Altıncı Risale.](#)

(2) bk. [Lem'alar, Yirmi Birinci Lem'a](#)